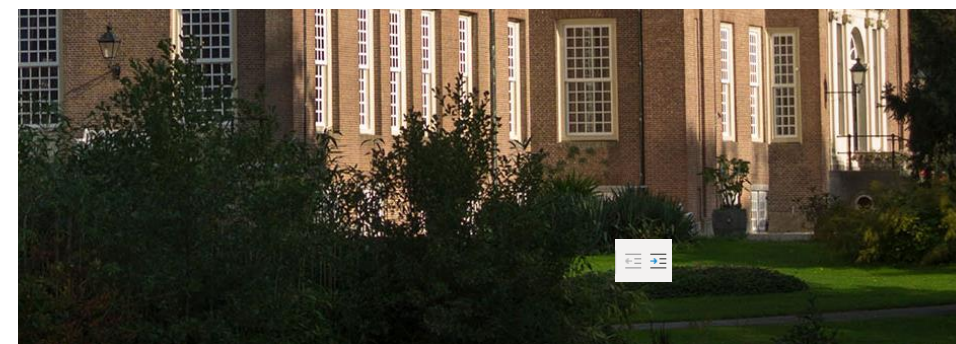

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Accountantsverslag 2024

Gemeente Zeist

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.
Juni 2024

 Aanbiedingsbrief Onze kernboodschappen Onze conclusies Uitkomsten controle 2024 Jaarverslag Vooruitblik Onze samenwerking Bijlagen

Aanbiedingsbrief

Gemeente Zeist
T.a.v. de raad en het college van burgemeester en wethouders
Het rond 1
3701 HS ZEIST

XX juni 2025

Referentie: NLE00031953.1.1

Geachte leden van de raad en het college,

Hierbij bieden wij u ons laatste accountantsverslag aan dat wij hebben opgesteld in het kader van onze opdracht om de jaarrekening 2024 inclusief de rechtmatigheidsverantwoording (de 'jaarrekening') van gemeente Zeist te controleren. We hebben de controle uitgevoerd in overeenstemming met ons controleplan van 2 oktober 2024 en daarbij rekening gehouden met de aanpassingen in de kadernota rechtmatigheid en de bijbehorende Audit Alert van de NBA.

Ons accountantsverslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit onze controle van uw jaarrekening en is met uw directieteam besproken op 15 mei en met het college op 27 mei 2025.

Wij bespreken de inhoud van dit verslag tijdens de vergadering van de auditcommissie op 4 juni 2025. Hebt u in de tussentijd nog vragen, neemt u dan gerust contact met ons op.

Wij bedanken u en uw medewerkers voor de medewerking tijdens onze controle en het in ons gestelde vertrouwen in de afgelopen vier jaar.

Hoogachtend,
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

drs. M.J.A. Koedijk RA RE
partner

*PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam
T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl*

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop) voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

- Aanbiedingsbrief
- **Onze kernboodschappen**
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze kernboodschappen

In dit hoofdstuk hebben we onze kernboodschappen samengevat.

01

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Dit verslag is opgesteld uitsluitend voor gebruik door de raad en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeist. Op dit verslag kan niet door derden worden gesteund aangezien derden niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden en de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid, zorgplicht en/of verantwoordelijkheid jegens andere partijen dan de gemeente Zeist.

Onze kernboodschappen (1/2)

Een goedkeurende controleverklaring

Wij hebben onze accountantscontrole van de jaarrekening 2024 (inclusief rechtmatigheidsverantwoording) van gemeente Zeist **afgerond**. Wij zijn voornemens een goedkeurende controleverklaring op het aspect getrouwheid te verstrekken. Daarnaast verstrekken we ook een goedkeurend oordeel over de rechtmatigheid van de specifieke uitkeringen. Dit alles onder voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad. Verder geldt dat we geen indicaties van fraude en/of niet-naleving van wet- en regelgeving hebben.

De onrechtmatigheden zijn hoger dan de verantwoordingsgrens

Het college heeft een verantwoording over rechtmatigheid opgesteld in de jaarrekening en nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. De rechtmatigheidsverantwoording voldoet aan de afspraken die zijn gemaakt met de raad en is getrouw. De omvang van de onrechtmatigheden is €5,7 miljoen, hetgeen hoger is dan de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens van €2,55 miljoen. Van de onrechtmatigheden is €3,2 acceptabel passend binnen het door de raad vastgestelde beleid in de financiële verordening.

De belangrijkste uitkomsten door het college verantwoord in de rechtmatigheidsverantwoording in 2024 zijn:

- De overschrijdingen van de begroting en de kredieten zijn uitgekomen op €4,1 miljoen (2023: €0,07 miljoen) waarvan €3,1 miljoen acceptabel doordat er onder andere baten tegenover staan of omdat het openeind regelingen betreffen.
- De onrechtmatigheden inzake het voorwaarden criterium van €1,6 miljoen (2023: €1,1 miljoen) betreffen inkopen die onterecht niet Europees zijn aanbesteed en bestaat uit één groter contract van €0,8 miljoen die nog

doorloopt tot 2032 en meerdere kleinere contracten met een omvang van (tevens) €0,8 miljoen tezamen (waarvan 9 dossiers doorlopend uit 2023).

Wij vragen aandacht voor het verbeteren van de start van het inkoopproces waar besloten wordt welke inkoopprocedure van toepassing is.

De financiële positie van Zeist is goed

Het weerstandsvermogen van Zeist kent met een ratio van 2,7 met een classificatie van uitstekend. Ook de financiële kengetallen inzake de wendbaarheid en weerbaarheid van Zeist bevestigen een gezonde financiële positie.

De meerjarenbegroting kent, met uitzondering van 2025, ook positieve resultaten, waarvan 2026 en 2028 ook structureel een positief begrotingssaldo kennen. De besluitvorming bij de voorjaarsnota van het Rijk geeft enige financiële ruimte tot 2028, daarna is wel weer sprake van een korting op het gemeentefonds.

De informatiewaarde van het jaarverslag is ruim voldoende.

Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn. In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan het BBV. De informatiewaarde van het jaarverslag is ruim voldoende. Wel vinden we dat de informatie in programma's en paragrafen primair is gericht op activiteiten en minder op resultaten en effecten. Een reflectie op de beleidsresultaten in relatie tot de uitgevoerde activiteiten en financiële resultaten zou de informatiewaarde ten goede komen.

 Aanbiedingsbrief Onze kernboodschappen Onze conclusies Uitkomsten controle 2024 Jaarverslag Vooruitblik Onze samenwerking Bijlagen

Dit verslag is opgesteld uitsluitend voor gebruik door de raad en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Zeist. Op dit verslag kan niet door derden worden gesteund aangezien derden niet op de hoogte zijn van het doel van de werkzaamheden en de resultaten onjuist kunnen interpreteren. Wij aanvaarden geen aansprakelijkheid, zorgplicht en/of verantwoordelijkheid jegens andere partijen dan de gemeente Zeist.

Onze kernboodschappen (2/2)

Ook in 2024 onzekerheden rondom prestatielevering in het sociaal domein

Zeist is ook voor 2024 afhankelijk geweest van een tijdige indiening van de verantwoordingen van zorgleveranciers (WMO en jeugd) op 1 april 2025, met name ten behoeve van het aspect prestatielevering. De totale onzekerheid is lager geworden in vergelijking met voorgaand jaar en komt uit op een bedrag van €1,6 miljoen (2023: €2,7 miljoen). Voor de persoonsgebonden budgetten (PGB's) heeft gemeente Zeist de prestatielevering zelf gecontroleerd, in lijn met voorgaande jaren.

Gemeente Zeist had de ambitie om de prestatielevering zelf vast te stellen en heeft daarvoor een plan van aanpak opgesteld. De eerste stappen zijn gezet, maar de implementatie is weerbarstig gebleken zeker met betrekking tot de zorg die niet door de gemeente zelf is toegewezen (zoals via de huisarts of rechtbank). Daarom is het in 2024 nog niet (voldoende) gelukt om de prestatielevering zelf te controleren.

Speerpunten zijn gerapporteerd in de boardletter

Tijdens de vergadering van de auditcommissie van 19 september 2024 hebt u ons de volgende speerpunten meegegeven:

- Het in kaart brengen van de stappen die Zeist heeft gezet op het gebied van artificiële intelligentie;
- Inzicht verkrijgen in de mate van beleidsvrijheid per programma/taakveld (op basis van ROB rapport 2019);
- Het in kaart brengen van de beheersing met betrekking tot prestatielevering zorg (met een focus op het ontdekken van zorgfraude).

Hierover hebben wij reeds gerapporteerd in onze boardletter, die we op 27 november 2024 hebben besproken met de auditcommissie.

Het verdienvermogen van grondexploitatie Gemeentewerf loopt terug

In het [ruimtelijk domein](#) zien we dat het verdienvermogen van de actieve grondexploitatie in 2024 door de toename van de nog te maken kosten door inflatie en langere doorlooptijd is gedaald. In verband met drie aangrenzende planontwikkelingen is een integrale studie gestart om te komen tot een stedenbouwkundige inrichting en passende verkeerskundige oplossingen. Besluitvorming hierover wordt in de loop van 2025 verwacht.

Regelgeving inzake materialiteit en verantwoordingsgrens voor 2025 aangepast

Het ministerie van BZK heeft artikel 2 van het Bado met betrekking tot de materialiteit gewijzigd. De maximale materialiteit is met ingang van 2025 gewijzigd naar 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves en zal betrekking hebben op afwijkingen en onzekerheden samen. De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording kent vanaf 2025 een mogelijke range van 0-2% (van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves en zal betrekking hebben op afwijkingen en onduidelijkheden samen). De wijziging betekent een verlichting voor de (interne) controledruk.

Wij adviseren deze grens gelijk te stellen met de materialiteit voor de controle en tijdig de financiële verordening aan te passen aan de nieuwe wetgeving.

Op basis van de nieuwe grondslag zou ons oordeel over 2024 ook uitkomen op een goedkeurend oordeel en zouden de onrechtmatigheden en onduidelijkheden samen (ook) uitkomen boven de verantwoordingsgrens.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- **Onze conclusies**
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze conclusies

In dit hoofdstuk wordt uitleg gegeven over ons oordeel bij de jaarrekening. Hierin lichten we de geconstateerde fouten en onzekerheden voor de getrouwheid van de verantwoording over de financiële positie en over rechtmatigheid toe.

02

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Onze conclusies

Ons oordeel bij uw jaarstukken 2024 is goedkeurend

Uw jaarrekening geeft een getrouw beeld

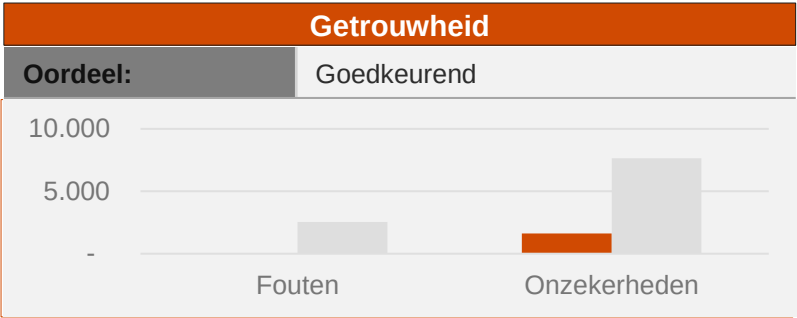
Wij hebben onze accountantscontrole van de jaarrekening 2024 van de gemeente Zeist **afgerond**. Wij verstrekken een goedkeurende controleverklaring inzake de getrouwheid van de jaarrekening, waarin ook de rechtmatigheidsverantwoording is opgenomen, onder het voorbehoud dat de jaarrekening ongewijzigd wordt vastgesteld door de raad.

Rechtmatigheid specifieke uitkeringen

Wij hebben in onze controleverklaring ook een goedkeurend oordeel verstrekt over de baten en lasten als mede de balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen (de zogenaamde [Sisa-bijlage](#)).

Fouten en onzekerheden geconstateerd in relatie tot getrouwheid

In totaliteit hebben we 2 controleverschillen boven de rapporteringstolerantie geconstateerd in relatie tot getrouwheid, die zijn gecorrigeerd. Onzekerheden kunnen niet worden gecorrigeerd. De overzichten van deze fouten en onzekerheden inzake getrouwheid worden [hier](#) getoond.

■ = absoluut bedrag fouten of onzekerheden x €1.000 ■ = door u vastgestelde goedkeuringstolerantie x €1.000

Beperkte wijziging van het controleplan

Ten opzichte van ons controleplan hebben wij één risico lager ingeschat dan in ons controleplan, namelijk de waardering van de voorraden. Dit in verband met de beperkte omvang en mutatie in 2024, waardoor het risico op een materiële fout normaal in plaats van significant is.

Overige informatie in uw jaarverslag is consistent met uw jaarrekening

Als accountants zijn wij ervoor verantwoordelijk dat wij in onze controleverklaring verslag uitbrengen over de overige informatie die in het jaarverslag is opgenomen. De overige informatie omvat de hoofdstukken 1 tot en met 3 (financieel resultaat, programma's en paragrafen) en de overige bijlagen. Wij hebben geen materiële inconsistenties, materiële onjuistheden en/of omissies opgemerkt in de informatie die op grond van het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) moet worden verstrekt.

Geen aanwijzingen of signalen van fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving geïdentificeerd

Tijdens de controle van de jaarrekening 2024 zijn er geen aanwijzingen van fraude of niet-naleving van wet- en regelgeving onder onze aandacht gekomen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overzicht van gecorrigeerde fouten inzake getrouwheid

De volgende geconstateerde afwijkingen betreffen de gecorrigeerde fouten in relatie tot getrouwheid, boven de gestelde rapporteringstolerantie van €150.000.

#	Beschrijving	Jaarrekeningpost	Fouten
1	Creditbedrag in debiteuren (geen resultaatseffect)	Debiteuren (-) Crediteuren (+)	€1.264.890
2	Debetbedragen in crediteuren (geen resultaatseffect)	Debiteuren (+) Crediteuren (-)	€181.877
Totaal			€1.446.767

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overzicht van ongecorrigeerde fouten en onzekerheden inzake getrouwheid

De volgende geconstateerde afwijkingen betreffen de ongecorrigeerde fouten en onzekerheden in relatie tot getrouwheid, boven de gestelde rapporteringstolerantie van €150.000. Het college heeft geconcludeerd dat het kwalitatieve en kwantitatieve effect niet materieel is. Wij zijn het eens met deze beoordeling van het college.

#	Beschrijving	Jaarrekeningpost	Fouten	Onzekerheden
1	Sociaal domein: van een aantal zorgleveranciers Jeugd zijn (nog) geen productieverantwoordingen met controleverklaringen verkregen. Er is geen zekerheid rondom de prestatielevering voor deze zorgleveranciers.	Sociaal domein - Zorg in Natura	-	€1.224.871
2	Sociaal domein: van een aantal zorgleveranciers Wmo zijn (nog) geen productieverantwoordingen met controleverklaringen verkregen. Er is geen zekerheid rondom de prestatielevering voor deze zorgleveranciers.	Sociaal domein - Zorg in Natura	-	€394.484
Totaal				1.622.355

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies

Uitkomsten controle 2024

- Ruimtelijk domein
- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing

- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Uitkomsten controle 2024

In dit hoofdstuk beschrijven we de belangrijkste uitkomsten van de controle voor het ruimtelijk domein, het sociaal domein en de overige domeinen, waaronder de bedrijfsvoering.

03

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Ruimtelijk domein

- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing

- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Ruimtelijk domein (1/2)

Ondanks onzekerheden in de markt is het risicoprofiel van de grondexploitaties van Zeist relatief beperkt

Per 31 december 2024 is sprake van twee actieve projecten, zijnde de Gemeentewerf en Huis ter Heide-West. Het Huis ter Heide-West-project is onderdeel van de gebiedsontwikkeling 'Hart van de Heuvelrug' waarvoor provincie Utrecht het financiële risico draagt. Het financiële risicoprofiel van Zeist, met slechts één risicodragende grondexploitatie, is daarom beperkt.

Het positieve resultaat van de grondexploitaties is gedaald

'De 'Gemeentewerf' is voor Zeist een winstgevende grondexploitatie. Het verdienvermogen is in 2024 door de toename van de nog te maken kosten door inflatie en langere doorlooptijd gedaald. Wel is een intentieovereenkomst met Stichting Knarrenhof gesloten. In verband met drie aangrenzende planontwikkelingen is een integrale studie gestart om te komen tot een zorgvuldige stedenbouwkundige inrichting en passende verkeerskundige oplossingen. Besluitvorming hierover wordt in de loop van 2025 verwacht. De eventuele impact op de doorlooptijd van de grondexploitatie (nu wordt 2028 aangehouden) en het verdienvermogen wordt dan (meer) helder.

De winstneming van de Gemeentewerf (2024: €50K) wordt in de (algemene) reserve winstneming grondexploitaties gedoteerd (in totaal nu €295.763). Dit is een voorzichtige methodiek. Pas na realisatie van het gehele project wordt de winst gedoteerd aan de reserve grondbedrijf, die per 31 december 2024 (ongewijzigd) een omvang heeft van €0,9 miljoen.

Als onderdeel van het risicomanagement wordt jaarlijks de gewenste hoogte voor de reserve grondexploitatie bepaald. Dit gebeurt bij de jaarrekening en de actualisatie van het MPSO. De reserve heeft dit jaar meer financiële ruimte

gekregen om tegenvallers op projecten (in de toekomst) op te vangen.

De grondexploitatie 'Hart van de Heuvelrug' nader toegelicht

Het project Hart van de Heuvelrug is een gebiedsontwikkeling in samenwerking met de provincie Utrecht en de gemeente Soest. In de gebiedsontwikkeling is aan de ene kant sprake van investeringen in natuur, die grotendeels worden gefinancierd door uit te geven kavels voor woningbouw en bedrijventerreinen. Het gebied wordt als totaal gebiedsontwikkeling gezien, waarbij er sprake is van financiële verevening en ook duidelijke contractuele afspraken zijn gemaakt over de risico's in het project. De financiële risico's liggen hierbij de provincie Utrecht.

Het resultaat van de grondexploitatie Huis ter Heide West is neutraal (€0). Dit komt omdat het resultaat van de grondexploitatie gelijk is aan de bijdrage aan de gebiedsontwikkeling Hart van de Heuvelrug. Als gevolg van met name de marktontwikkelingen en het behoud van het driehoeksbosje is de winstgevendheid en daarmee de bijdrage aan Hart van de Heuvelrug afgenomen.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Ruimtelijk domein

- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing

- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Ruimtelijk domein (2/2)

De parameters voor de grondexploitaties zijn evenwichtig ingeschat

Gemeente Zeist heeft de actuele thema’s meegenomen in de uitgangspunten voor de twee grondexploitaties

De stijgende bouwkosten, de onzekerheden in de markt inclusief de rente-ontwikkeling en het stroomnet van Nederland dat overvol is. Dit zijn de thema’s die impact hebben op uw grondexploitaties. Wij hebben geëvalueerd of deze onderwerpen in voldoende mate zijn gereflecteerd in de grondexploitaties. We lichten de onderwerpen hieronder toe:

De parameters van Huis ter Heide West worden vastgesteld in overleg met Provincie Utrecht en zijn voor de gehele looptijd vastgesteld. De parameters voor de Gemeentewerf (kosten- en opbrengstenstijging) zijn naar het prijspeil van 2025 gebracht. Wij hebben de parameters beoordeeld en deze zijn ons inziens evenwichtig bepaald.

De rentes zijn gedaald in vergelijking met de afgelopen jaren. Dit komt door de verlagingen die de ECB heeft doorgevoerd. Met de dalende rente zijn ook de rentekosten die aan de grondexploitaties worden toegerekend licht gedaald. Zeist heeft de omslagrente (0%) gehanteerd conform de nieuwe regels van het BBV (begroot 0,85%).

Door de toenemende vraag naar elektriciteit is het stroomnet in Nederland overvol geraakt. Hierdoor ontstaat veel vertraging in bouwprojecten, ook in de provincie Utrecht. Naast de rem op de woningbouw, zorgt netcongestie ook voor vertraging in de energietransitie. U gaat zo vroeg mogelijk (als de marktpartijen bekend zijn) met Stedin in gesprek om het betreffende woningbouwproject op de kaart te zetten en aan te laten sluiten. Dan wordt impact helder en verwerkt in programmering.

Parameters	MPG 2025	MPG 2024	MPG 2023	Schattin g 2024
Rente	0%	0,87%	0,87%	●
Disconteringsvoet	2%	2%	2%	●
Kostenstijging (Huis ter Heide-West)	2,5%	2,5%		●
Kostenstijging (Gemeentewerf)	3%	3,5%	3%	
	7%	6%		
Opbrengsten stijging woningbouw	2%	2%	0%	●
Opbrengsten stijging sociale woningbouw	2%	2%	0%	●
Overige onderwerpen inzake waardering		Toelichting		Schattin g 2024
Reserve winstneming grondexploitaties		De op basis van het BBV tussentijds genomen winst op basis van de al voor- zichtige <i>percentage of completion</i> -methode wordt ‘vastgehouden’ in een aparte reserve.		◆
Programmering		Er wordt zo snel mogelijk rekening gehouden met de langere doorlooptijd van netcongestie.		●

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Ruimtelijk domein

- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing

- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Sociaal domein (2/2)

Voor prestatielevering zorg is Zeist nog afhankelijk van productieverantwoordingen zorgaanbieders

Ook in 2024 onzekerheden rondom prestatielevering zorg in natura (ZiN)

De gemeente Zeist is voor het vaststellen van de prestatielevering nog volledig afhankelijk van de (tijdige indiening van) productieverklaringen van aanbieders (WMO en jeugd) op 1 april 2025. De totale onzekerheid is lager geworden in vergelijking met voorgaand jaar en komt uit op een bedrag van €1,6 miljoen (2023: €2,7 miljoen). Voor de persoonsgebonden budgetten (PGB's) heeft gemeente Zeist de prestatielevering zelf gecontroleerd, in lijn met voorgaande jaren.

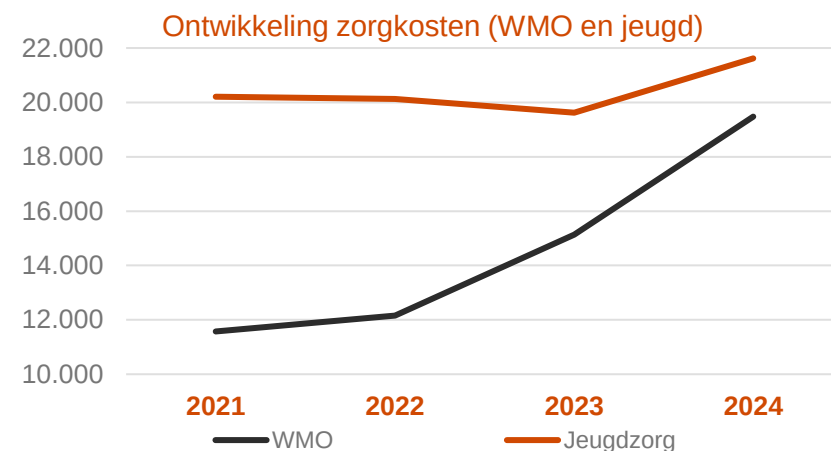
Gemeente Zeist had de ambitie om in 2025 de prestatielevering zelf vast te stellen en heeft daarvoor een plan van aanpak opgesteld. De eerste stappen zijn gezet, zo is de zorgcheck in het vierde kwartaal geïmplementeerd. De implementatie (inclusief de vastlegging daarvan) is weerbarstig gebleken. Dit geldt zeker met betrekking tot de zorg die niet door de gemeente zelf is toegewezen (zoals via de huisarts of rechtbank). Daarom is het in 2024 nog niet (voldoende) gelukt om de prestatielevering zelf te controleren.

Ontwikkelingen in 2024

Landelijk blijven de kosten van de zorg stijgen door de stijgende tarieven, groeiende vraag en de stijging van de zorgwaarde. Dit is ook goed zichtbaar bij Zeist, zowel voor WMO als jeugdhulp. In 2024 is de regionale inkoop van Jeugdhulp en Wmo-begeleiding geëvalueerd als basis om een nieuwe regionale inkoopkoers voor te bereiden (in 2025). In 2024 is daarnaast regionaal als lokaal onderzoek gedaan naar een verklaring van de kosten en de

daaraan te koppelen beheersmaatregelen. De regionale uitkomsten worden gebruikt voor de nieuwe inkoopstrategie. De interne uitkomsten worden meegenomen in het programma Sociaal in balans. De gemeenteraad wordt zowel in de P&C cyclus als apart geïnformeerd over dit programma en de realisatie van de taakstellingen. In de jaarstukken wordt er in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing kort op de acties ingegaan (niet financieel).

De besluitvorming omtrent rapport Van Ark bij de voorjaarsnota van het Rijk heeft overigens vooral uitstel tot 2028 opgeleverd van de geraamde bezuinigingen (hervormingsagenda).

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Ruimtelijk domein

Overige ontwikkelingen

Schattingen

Rechtmatigheid

Update interne beheersing

- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Overige ontwikkelingen

Sinds april 2024 heeft Zeist 4.000 aandelen in Stedin

Gemeente Zeist is samen met meerdere gemeenten aandeelhouder geworden van Stedin om invloed te hebben op keuzes rondom netcongestie en het vinden van oplossingen hiervoor. De omvang van deze kapitaalverstrekking is €3,1 miljoen. We hebben de activering en waardering gecontroleerd en hebben geen bevindingen.

Uitbreiding personeelsbestand per 1 januari 2025

Zeist heeft het project 'Aan Boord bij Zeist' uitgevoerd. Per 1 januari 2025 zijn bijna 100 consulenten en gedragswetenschappers in dienst gekomen bij de gemeente Zeist. We hebben hierover al gerapporteerd in onze boardletter. Zeist heeft beheersmaatregelen getroffen om deze overgang goed te faciliteren. Omdat dit geen invloed heeft op de jaarrekening van 2024 hebben we de uitbreiding van het personeelsbestand (en de salarisadministratie) niet gecontroleerd.

Gemeente Zeist heeft ook in 2024 last gehad van schaarste op de arbeidsmarkt en hoger ziekteverzuim

Schaarste op de arbeidsmarkt is voor Zeist voelbaar geweest binnen financiën, informatievoorziening en bij de meer technische functies in het fysieke domein. Hiervoor is extra ingehuurd. Zeist hoopt met drie extra recruiters creatieve oplossing te vinden voor het werven van deze specialisten.

Het verzuim is in 2024 met bijna een procent gestegen ten opzichte van een jaar eerder. Al eerder hebben we gerapporteerd over de extra aandacht die de gemeente schenkt aan duurzame inzetbaarheid en binden en boeien.

Jaarlijk voert PwC (dit jaar samen met Scorius) een onderzoek uit onder jongeren tussen achttien en vijfendertig jaar. Jong talent dat zich oriënteert op de arbeidsmarkt blijkt grote waarde te hechten aan een stabiel salaris, leuke collega's, zinvolle, uitdagende werkzaamheden, persoonlijke groeimogelijkheden en werk-prive balans. Kijkend naar Zeist is het dus met name van belang om extra aandacht te schenken aan de (snelheid van de) groeimogelijkheden en de uitdaging en veelal ook afwisseling van het werk om jongeren aan de gemeente te binden.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Ruimtelijk domein

Overige ontwikkelingen

Schattingen

Rechtmatigheid

Update interne beheersing

Jaarverslag

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

Ontwikkelingen inzake fiscale aspecten van inhuur

Gemeente Zeist heeft actie ondernomen inzake Wet DBA

Einde handhavingsmoratorium Wet DBA

Per 1 januari 2025 is het handhavingsmoratorium Wet DBA beëindigd. Dit betekent dat de Belastingdienst weer kan handhaven op schijnzelfstandigheid met terugwerkende kracht tot 1 januari 2025. In 2025 zal de Belastingdienst bij een correctie nog geen vergrijp- of verzuimboete opleggen indien de gemeente aantoonbaar stappen heeft ondernomen om schijnzelfstandigheid te voorkomen. Het Deliveroo-arrest vormt nog steeds de basis voor de handhaving.

Gebruik modelovereenkomsten is verlengd

In tegenstelling tot eerdere berichten geeft de Belastingdienst aan dat alle lopende en goedgekeurde modelovereenkomsten tot eind 2029 kunnen worden gebruikt. Nieuwe overeenkomsten worden niet meer getoetst. Het werken met een modelovereenkomst biedt enkel zekerheid als ook wordt gewerkt volgens de bepalingen uit de modelovereenkomst.

In 2024 heeft Zeist zich verdiept in de wetgeving,

In 2024 heeft Zeist een projectgroep ingericht om zich te verdiepen in de materie, risico's in kaart te brengen en maatregelen in te richten. De directie en de P&O adviseurs zijn geïnformeerd en de risicovolle contracten zijn in kaart gebracht om daarover (in 2025) te besluiten. Ook is een vragenlijst ontwikkeld om risico's vooraf te traceren en op te acteren (met standpunt directie).

In 2025 zal een aantal mensen in dienst treden en zullen nieuwe inhuuraanvragen door P&O worden voorzien van een advies. Ook de inhuurpartner zal toetsen of wordt voldaan aan de wetgeving. Daarnaast zal het inhuurbeleid worden geëvalueerd en doorontwikkeld.

Mogelijkheid tot vooroverleg over de beoordeling van de arbeidsrelatie

De Belastingdienst heeft het formulier 'Verzoek vooroverleg beoordeling arbeidsrelatie' gepubliceerd waarmee je als opdrachtgever een vooroverleg kan opstarten ter beoordeling van één specifieke arbeidsrelatie. Vooroverleg kan leiden tot een standpuntbepaling van de Belastingdienst of tot een vaststellingsovereenkomst over de arbeidsrelatie.

Nieuwe wetgeving

In het eerste kwartaal van 2024 is het nieuwe wetsvoorstel Verduidelijking Beoordeling Arbeidsrelaties (VBAR) omtrent het werken met zelfstandigen naar de Raad van State gestuurd. Vanaf 1 januari 2026 zal de VBAR naar verwachting in werking treden en beoogt het meer duidelijkheid te geven over wanneer iemand in dienstbetrekking werkt. Ook komt er een rechtsvermoeden onder de VBAR. Eenieder die tegen een beloning van niet meer dan €33 (exclusief btw) per uur arbeid verricht, kan dit rechtsvermoeden inroepen. Dit rechtsvermoeden geldt in beginsel civielrechtelijk, maar indien dit civielrechtelijk wordt gevolgd werkt dit door naar fiscaliteit en sociale zekerheid.

Tijdelijke medewerkers (% totale loonsom)
Zeist maakt gebruik van inhuur voor specialistische kennis, het invullen van openstaande vacatures, vervanging bij ziekte en voor uitvoering van incidentele taken.

2024

33%

2023

30%

Exclusief inhuur
voor incidentele
taken

2024

24%

2023

28%

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Ruimtelijk domein
- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Schattingen (1/2)

De schattingen van het college nader uitgelicht

Bij het opstellen van de jaarrekening moet het college belangrijke boekhoudkundige schattingen, beoordelingen en aannames toepassen en toelichten. Wij hebben de belangrijkste schattingen, beoordelingen en aannames die door het college zijn gedaan beoordeeld en concluderen dat deze zijn gebaseerd op passende bewijsstukken en goed uitgebalanceerde overwegingen. Onderstaande tabel bevat een overzicht van onze bevindingen met betrekking tot die schattingen en oordelen.

Schatting	Waarde (x €1 miljoen)		Oordeel		Opmerkingen
	2024	2023	2024	2023	
Afschrijvingen van materiële vaste activa	5,5	7,2	●	●	Het activabeleid van de gemeente ligt ten grondslag aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn gebruikelijk in de sector.
De waardering van het vastgoed (woonruimten, bedrijfsgebouwen)	98,2	83,5	●	●	Vastgoed kan een economische of een maatschappelijke functie hebben. Vastgoed met een maatschappelijke functie (bijvoorbeeld een schoolgebouw) mag niet worden afgewaardeerd. De waardering van het vastgoed met een economische functie hebben we in detail gecontroleerd.
De waardering van de grondexploitaties	1,5	1,2	●	●	Wij zijn van mening dat de schattingen met betrekking tot de grondexploitaties een betrouwbaar beeld geven van de waardering van uw grondexploitaties. De uitgangspunten die in de berekeningen gehanteerd worden zijn voor zover mogelijk onderbouwd met rapportages van externe partijen.

■ Controleverschil

■ Optimistisch

● Evenwichtig

◆ Voorzichtig

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Ruimtelijk domein
- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Schattingen (2/2)

De schattingen van het college nader uitgelicht

Schatting	Waarde (x €1 miljoen)		Oordeel		Opmerkingen
	2024	2023	2024	2023	
De waardering van de financiële vaste activa	8.8	5,5	●	●	Wij hebben de waardering van uw financiële vaste activa gecontroleerd, inclusief de deelnemingen. Dit jaar heeft gemeente Zeist voor €3,1 miljoen geïnvesteerd in Stedin. Wij concluderen dat de inschattingen van het college ten aanzien van de waardering van de deelnemingen en (gerelateerde) leningen evenwichtig tot stand zijn gekomen.
De waardering en indexatie van de APPA-voorziening	7,0	6,5	□	●	De voorziening voor wethouderspensioenen (APPA) per eind 2024 is onderbouwd door actuariële berekeningen van een externe serviceorganisatie. Deze organisatie heeft de uitgangspunten uit de circulaire van het ministerie gebruikt. Vanaf 1 januari 2028 worden de pensioenen van collegeleden ondergebracht in het nieuwe pensioenstelsel (ABP). Om ervoor te zorgen dat de huidige opgebouwde pensioenen kunnen worden overgebracht naar het ABP, is er gekozen voor zogenaamde affinanciering van de bestaande pensioenen. De verplichtingen voor collegeleden van voor 2013 zijn nog niet in de voorziening meegenomen (de pensioenuitkering wordt meegenomen als last in de begroting). Omdat de commissie BBV geen verplichting heeft geformuleerd tot het vormen van een voorziening, doen wij geen correctievoorstel. Zeist onderzoekt momenteel de omvang van deze verplichtingen. De voorziening is om deze reden optimistisch ingeschat.
De juistheid en volledigheid van de voorziening verlofsparen	0,2	0,2	●	●	Wij hebben vastgesteld dat de voorziening is gevormd op basis van de beste inschatting die de gemeente kan maken. De grondslagen die zijn gehanteerd zijn geschikt.

■ Controleverschil

□ Optimistisch

● Evenwichtig

◆ Voorzichtig

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Ruimtelijk domein

Overige ontwikkelingen

Schattingen

Rechtmatigheid

Update interne beheersing

Jaarverslag

Vooruitblik

Onze samenwerking

Bijlagen

Rechtmatigheid

De onacceptabele onrechtmatigheden komen boven de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens

Rechtmatigheidsverantwoording van het college voldoet aan de vereisten

Het college legt verantwoording af over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties via de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. Als uw accountant hebben wij de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording meegewogen in ons oordeel over de jaarrekening als geheel (indirect oordeel over de rechtmatigheid).

De onrechtmatigheden zijn hoger dan de verantwoordingsgrens

Het college heeft onrechtmatigheden boven de verantwoordingsgrens van €2.550.000 geconstateerd. Een nadere toelichting van de afwijkingen boven de rapportagegrens zijn toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

De omvang van de onrechtmatigheden is €5,7 miljoen, hetgeen hoger is dan de door de raad vastgestelde verantwoordingsgrens van €2,55 miljoen. Van de onrechtmatigheden is €3,2 acceptabel, passend binnen het door de raad vastgestelde beleid in de financiële verordening (zie ook de [figuur](#) op de volgende pagina).

Toelichting op voorwaardecriterium

De onrechtmatigheden inzake het voorwaarden criterium betreffen inkopen die onterecht niet Europees zijn uitbesteed zijn €1,6 miljoen (2023: €1,1 miljoen) en bestaat uit één groter contract van €0,8 miljoen die nog doorloopt tot 2032 en 13 kleinere contracten met een omvang van (tevens) €0,8 miljoen tezamen (waarvan 9 dossiers doorlopend uit 2023).

De fouten die gevonden zijn net als vorig jaar gerelateerd aan het vooraf kiezen van de verkeerde aanbestedingsprocedure op basis van de schatting van de

uitgaven aan de voorkant of dat ten onrechte uitgegaan wordt van ‘verschillend type werk’ (heterogeniteit). De procedures binnen uw gemeente schrijven voor dat team Inkoop geraadpleegd moet worden bij inkoopcontracten met een waarde boven een bepaald bedrag. Dit wordt echter niet afgedwongen in het primaire proces (en ook niet altijd mogelijk). Desalniettemin bevelen we aan om meer aandacht te geven aan dan wel waarborgen te treffen in het primaire proces bij de start van het inkoopproces.

Toelichting op begrotingsrechtmatigheid

Uitgangspunt is dat iedere overschrijding van de begroting/krediet als onrechtmatig wordt beschouwd. Afwijkingen worden in overeenstemming met de financiële verordening als acceptabel aangemerkt als wordt voldaan aan één van de voorwaarden uit artikel 4.4 van de verordening. Daar is bijvoorbeeld sprake van als overschrijdingen van de lasten worden gecompenseerd door hogere baten of als sprake is van open einde regelingen.

De overschrijdingen van de begroting en de kredieten zijn uitgekomen op €4,1 miljoen (2023: €0,07 miljoen) waarvan €3,1 miljoen acceptabel doordat er baten tegenover staan of openeind regelingen betreffen.

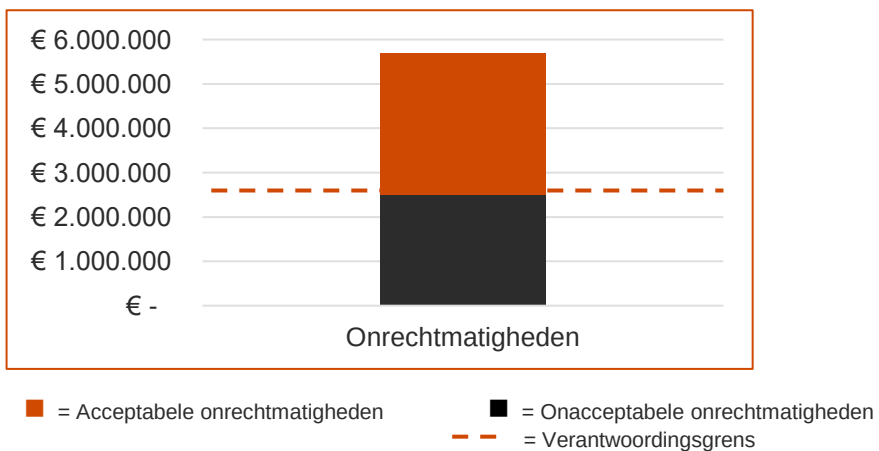
De niet acceptabele begrotingsafwijkingen betreffen de apparaatskosten door hogere inhuurkosten, het innovatiebudget van de organisatie (business case verzuim) en een overschrijding van het krediet Gemeentewerf (voorbereidingskosten) door een verkeerde herverdeling van het krediet na melding van meerwerk in de eerste bestuursrapportage.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Ruimtelijk domein
- Overige ontwikkelingen
- Schattingen
- Rechtmatigheid
- Update interne beheersing**
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Update interne beheersing

Geen nieuwe significante tekortkomingen geïdentificeerd in de interne beheersing

De onrechtmatigheden in beeld:

Geen nieuwe significante tekortkomingen in de interne beheersing

In onze rapportage interim-bevindingen 2024 (boardletter) hebben wij ons beeld gegeven van de interne beheersing van de gemeente Zeist. Naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole hebben wij geen nieuwe belangrijke aandachtspunten in de interne beheersing (inclusief IT-omgeving) geconstateerd.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024

Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

 Vooruitblik

 Onze samenwerking

 Bijlagen

Jaarverslag

In dit hoofdstuk beschrijven we wat ons is opgevallen in relatie tot de informatiewaarde van het jaarverslag. Daarnaast beschrijven we onze visie op de financiële positie.

04

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Financiële positie**
- Observaties jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Financiële positie (1/3)

Gemeente Zeist heeft een goede financiële uitgangspositie

De financiële positie van uw gemeente zegt iets over de mate waarin de gemeente in staat is om zijn schulden af te lossen, onverwachte tegenvallers op te vangen en noodzakelijke ombuigingen te realiseren. De gemeente Zeist kenmerkt zich als een financieel stabiele gemeente. De laatste jaren staat de financiële positie van gemeenten onder druk door de toenemende kosten in het sociaal domein, het stijgende aantal SiSa-regelingen (incidenteel geld) en de loon- en prijsontwikkelingen en vanaf 2026 door de ‘korting’ op het gemeentefonds. Deze laatste lijkt door de besluitvorming van het kabinet uitgesteld naar 2028.

Binnen de gemeente Zeist is het ‘dashboard stabiliteitscriteria’ ontwikkeld, wat u inzicht geeft in de financiële positie van de gemeente

In 2021 hebt u de nota stabiliteitscriteria vastgesteld en tevens heeft het college in dat kader een ‘dashboard stabiliteitscriteria’ ontwikkeld. Het dashboard geeft inzicht waar de financiële positie op objectieve wijze wordt getoond aan de hand van diverse stabiliteitscriteria. Het geeft de ‘financiële staat van de gemeente Zeist’ weer.

De financiële positie van gemeente Zeist is goed

Wij hebben uw financiële positie aan de hand van zes kengetallen onder elkaar gezet. Hierbij hebben wij ook de landelijke cijfers gepresenteerd (zie de tabel hiernaast). Uw positie is goed, en in relatie tot het landelijk gemiddelde. Volgens de nota stabiliteitscriteria is op het moment dat de signaalwaarde boven de bandbreedte van 105% uitkomt een gesprek met de raad gewenst over de (on)wenselijkheid van verdere verhoging en de gevolgen hiervan. Dit is

niet aan de orde. Het exploitatieresultaat over 2024 is positief. De meerjaren begroting kent, met uitzondering van 2025 ook positieve resultaten, waarvan 2026 en 2028 ook structureel een positief begrotingssaldo kennen. De besluitvorming bij de voorjaarsnota van het Rijk geeft enige financiële ruimte tot 2028, daarna is wel weer sprake van een korting op het gemeentefonds. Om te beoordelen of de gemeente Zeist in staat is om in te spelen op de toekomstige risico’s is het belangrijk de solvabiliteit te bezien in verhouding tot het weerstandsvermogen. De structurele exploitatieruimte met een saldo van 2,2% laat zien dat de structurele lasten in 2024 door structurele baten zijn gedekt.

Kengetallen	Gemeente Zeist		Landelijk**	
	2024	2023	2024*	2023
Weerbaarheid				
Solvabiliteit	67,9%	65,8%	35,2%	39,1%
Grondexploitaties	0,6%	0,5%	7,4%	5,6%
Structurele exploitatieruimte	2,2%	4,3%	2,0%	3,3%
Wendbaarheid				
Nettoschuldquote	5,5%	-0,7%	56,5%	37,6%
Nettoschuldquote gecorrigeerd	3,5%	-2,8%	51,4%	32,3%
Belastingcapaciteit	101%	104%	101%	99,7%
* Op basis van de begroting 2024.				
** Bron: https://findo.nl/jive				

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Financiële positie (2/3)

Het weerstandsvermogen is de afgelopen jaren gestegen

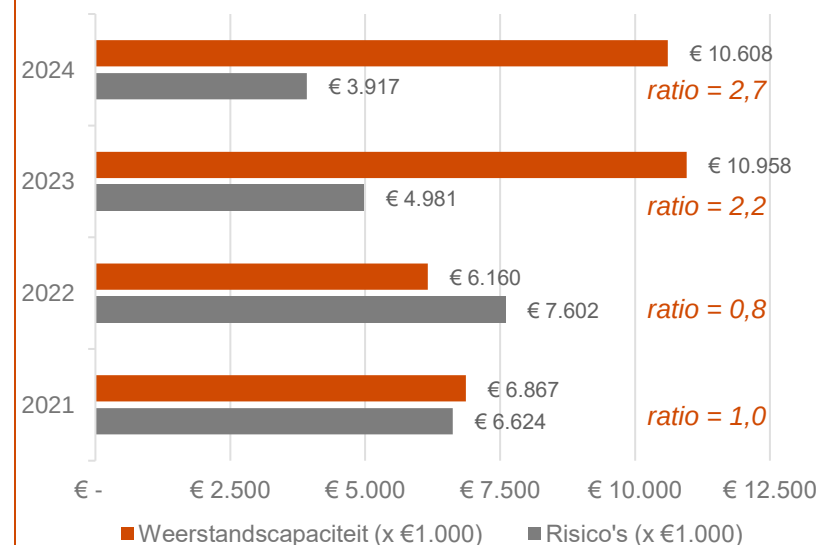
Gemeente Zeist is financieel weerbaar

De gemeente Zeist stuurt voor de ratio weerstandsvermogen (beschikbaar/ benodigd vermogen) op een waarde tussen 1,0 en 1,4 (voldoende). De ratio wordt als onvoldoende beoordeeld bij een waarde tussen 0,8 en 1, voldoende tussen 1,0 en 1,4, ruim voldoende tussen 1,4 en 2,0 en als uitstekend bij een waarde groter dan 2,0. Voor de berekening van het benodigd vermogen op basis van de geïdentificeerde financiële risico's wordt een simulatiemodel gebruikt met een zekerheidsniveau van 90%.

De ratio weerstandsvermogen is gestegen naar 2,7 en kwalificeert net als vorig jaar als uitstekend. In combinatie met de ook relatief hoge solvabiliteit betekent dit dat gemeente Zeist financieel weerbaar is.

De ratio is gestegen doordat de risico's meer zijn gedaald dan de weerstandscapaciteit. De daling van de risico's wordt met name veroorzaakt door het vervallen van de risico's met betrekking tot de implementatie van de Omgevingwet en de Wet kwaliteitsborging voor bouwen (Wkb).

Ontwikkeling van het weerstandsvermogen

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag

Financiële positie

Observaties jaarverslag

- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Financiële positie (3/3)

Het resultaat voor reservemutaties van de gemeente Zeist is positief

Zeist is in ontwikkeling om meer te sturen op het structureel saldo

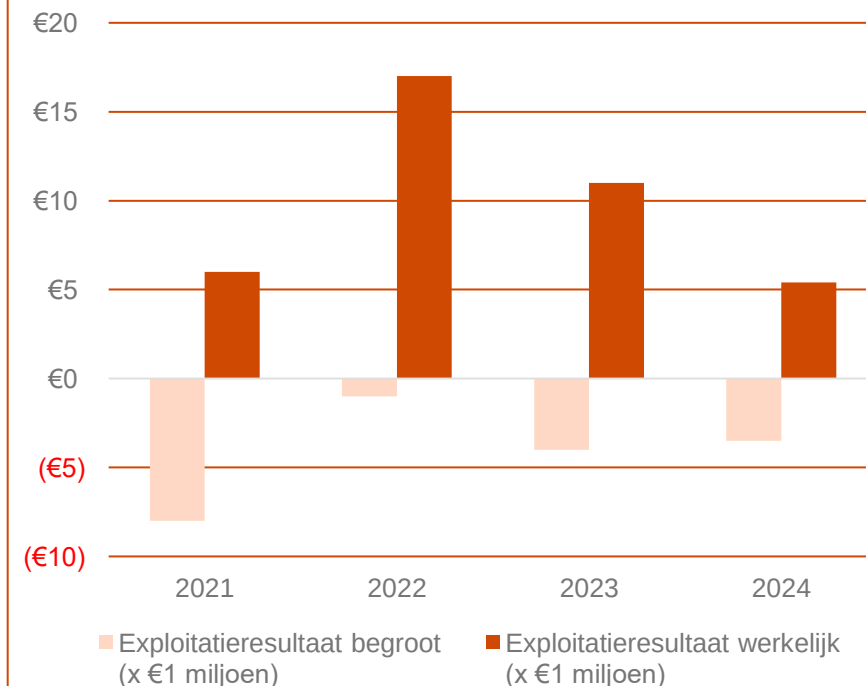
Met de toekomstige onzekerheden over de compensatie vanuit het Rijk is het voorspellend vermogen des te belangrijker geworden. Wij hebben uw voorspellend vermogen beoordeeld op basis van een vergelijking tussen begrote en gerealiseerde saldi van baten en lasten.

Er is een trend te zien waaruit blijkt dat de gemeente Zeist consistent een positief resultaat (voor reserves) heeft, terwijl in de gewijzigde begrotingen nog rekening werd gehouden met een negatief resultaat. We zien wel dat het verschil in 2024 kleiner is geworden. Zeist is in ontwikkeling om meer te sturen op het structureel saldo en daarmee op het exploitatieresultaat (voor reserves) en daarmee op de versterking van de prognosekracht.

De decembercirculaire verklaart € 0,7 miljoen van het verschil in 2024 (6%). Daarnaast dragen bijna alle programma's bij aan het positieve exploitatieresultaat. Dit wordt veelal veroorzaakt door het doorschuiven van werkzaamheden naar 2025 door schaarste aan capaciteit intern of bij aanbidders. Alleen het programma overhead kent een negatieve bijdrage van €2 miljoen door hogere inhuurkosten, deels voor het opvangen van langdurig verzuim.

We adviseren om vanuit een lerend perspectief te reflecteren op de verschillen in 2024 en zo inzicht te krijgen in wat misschien al eerder bekend was, waar (tussentijds) te voorzichtig wordt begroot, waar sprake is van planoptimisme, om zodoende het voorspellend vermogen te verbeteren zodat waar mogelijk eerder kan worden bijgestuurd.

Voorspellend vermogen van de gemeente Zeist

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Financiële positie

Observaties jaarverslag

- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Observaties jaarverslag (1/2)

De kwaliteit van uw jaarverslag is ruim voldoende

Jaarverslag	Beoordeling	Observaties
Verenigbaarheid jaarrekening en het jaarverslag	●	Wij hebben vastgesteld, op grond van de verkregen informatie in onze controle, dat de jaarrekening en het jaarverslag verenigbaar zijn. In het BBV zijn diverse eisen opgenomen voor de vorm en inhoud van het jaarverslag. Wij hebben vastgesteld dat uw jaarverslag voldoet aan het BBV.
Kwaliteit paragrafen	●	Wij hebben vastgesteld dat alle verplichte informatie in de paragrafen is opgenomen en dat de pargafen van voldoende niveau zijn.
Inzicht in fraudepreventie-systeem in paragraaf 'Bedrijfsvoering'	●	Gemeente Zeist heeft in de paragraaf bedrijfsvoering een alinea opgenomen over fraudebeheersing en misbruik en oneigenlijk gebruik, waarin in hoofdlijnen het beleid en de maatregelen zijn opgenomen. In 2024 is extra aandacht besteed aan de bestrijding van fraude in het zorgdomein, hetgeen tevens wordt toegelicht.
Voldoende inzicht in het vermogen om risico's uit de bedrijfsvoering financieel op te vangen in de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing'	●	Wij hebben vastgesteld dat de gemeente Zeist alle relevante informatie heeft opgenomen in de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing'; daarnaast zijn alle relevante ontwikkelingen uit de sector en de impact daarvan op de gemeente Zeist opgenomen in de toelichting. Wij vinden dat de gemeente Zeist in de paragraaf 'Weerstandvermogen en risicobeheersing' een goede reflectie heeft gegeven op het vermogen om de risico's vanuit de bedrijfsvoering financieel op te vangen.
Informatiewaarde jaarverslag	◻	Ons oordeel is gebaseerd op de leesbaarheid, concreetheid en kwaliteit van de analyses. Wij zijn van mening dat het jaarverslag de raad de gewenste informatie verschaft per beleidsterrein. Wij missen nog een toelichtende reflectie op de (beleids)resultaten (en waar mogelijk effecten), zeker in relatie tot de activiteiten en de financiële resulaten op programmaniveau.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Financiële positie
- Observaties jaarverslag**
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Observaties jaarverslag (2/2)

Toelichtingen in de paragraaf bedrijfsvoering inzake rechtmatigheid

Paragraaf bedrijfsvoering	Beoordeling	Observaties
Afwijkingen + maatregelen toegelicht		Gemeente Zeist een toelichting op alle afwijkingen die in de rechtmatigheidsverantwoording heeft opgenomen voor zover deze de rapportagegrens overschrijden. Daarnaast zijn de maatregelen toegelicht over hoe deze afwijkingen in de toekomst worden voorkomen
Rapportering niet naleving normen gids proportionaliteit		In de paragraaf bedrijfsvoering gaat Zeist ook in op de formele rechtmatigheidsfouten, waaronder het niet voldoen aan de normen van de gids proportionaliteit.
Niet financiële onrechtmatigheden toegelicht		In de paragraaf bedrijfsvoering gaat Zeist ook in op de formele rechtmatigheidsfouten. Er zijn geen niet financiële onrechtmatigheden in verband met het niet naleven van bepalingen in de wet Fido en bijbehorende Regelingen..
Toelichting geconstateerde fraude medewerkers		Gemeente Zeist heeft in 2024 geen medewerkersfraude geconstateerd. Dit is vermeld in de alinea over fraude.
Toelichting begrotingsrechtmatigheid		Volgens artikel 28 van de BBV dienen overschrijdingen en onderschrijdingen van zowel de baten als de lasten ten opzichte van de begroting na wijziging bij het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening te worden toegelicht. Wij hebben vastgesteld dat de toelichting inzake begrotingsrechtmatigheid voldoet aan de vereisten van de BBV.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Vooruitblik

In dit hoofdstuk van het verslag bespreken wij de relevante ontwikkelingen op het gebied van verantwoording die vanaf het jaar 2024 relevant zijn voor uw gemeente.

07

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- **Vooruitblik**
- Onze samenwerking
- Bijlagen

Belangrijke aandachtspunten komend jaar

Wijziging van het BBV en Bado definitief geworden met ingang van boekjaar 2025

Het ministerie van BZK heeft artikel 2 van het Bado met betrekking tot de materialiteit gewijzigd. De maximale materialiteit is met ingang van 2025 gewijzigd naar 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves en zal betrekking hebben op afwijkingen en onzekerheden samen. [Hier](#) hebben we inzichtelijk gemaakt wat dat op basis van de 2024 cijfers voor u betekent.

De verantwoordingsgrens voor de rechtmatigheidsverantwoording kent een mogelijke range van 0-2% (met dezelfde omvangsbasis). Wij adviseren deze grens gelijk te stellen met de materialiteit voor de controle en tijdig de financiële verordening aan te passen aan de nieuwe wetgeving.

Overigens is met deze wetgeving ook de rechtmatigheidsverantwoording (eindelijk) formeel onderdeel van het BBV en daarmee de jaarstukken.

De wijziging betekent een verlichting voor de (interne) controledruk

In het controleplan 2024 zijn wij reeds ingegaan op de mogelijk impact. Samengevat betekent de wijziging van de materialiteit een aanpassing van de diepgang van de (interne) controle: het aantal posten en stromen die in de reikwijdte vallen van de (interne) controle neemt af en het aantal deelwaarnemingen van gegevensgerichte werkzaamheden kan over het algemeen verminderen, tenzij het aantal fouten en onzekerheden dichtbij de materialiteitsgrens komt.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- **Onze samenwerking**
- Bijlagen

Onze samenwerking

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe wij hebben samengewerkt met u en uw medewerkers. Daarnaast presenteren wij een overzicht van het aantal uren dat er is gewerkt aan de controle.

08

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking**
- Bijlagen

Onze samenwerking

We hebben een constructieve samenwerking ervaren tijdens het controleproces

In de huidige tijd van digitaal samenwerken hebben wij een zeer plezierige samenwerking ervaren en is de communicatie tussen team Control, financieel adviseurs en PwC goed verlopen. We zijn zeer geregeld op locatie geweest en de communicatielijnen waren kort en dit heeft eraan bijgedragen dat het over het algemeen een meer gestructureerd proces is geweest. We hebben een open cultuur ervaren.

Onze reflectie op het proces van de jaarrekeningcontrole

Dit jaar hebben we bij PwC te maken gehad met uitstroom van medewerkers, zwangerschaps- en ziekeverlof. Daardoor was aan onze kant het team minder stabiel dan u gewend was de afgelopen jaren. Daarom is de betrokkenheid van de partner groter geweest in (onder andere) de teamaansturing dan in de afgelopen en heeft een ervaren manager op afstand het team gecoacht. Dit hadden we deels al in het controleplan voorzien.

Bij het opvragen aanleveren en opleveren van informatie en merken wij de volgende aandachtspunten op:

- Eerder opleveren van een complete set van de jaarstukken, omdat uit de controle op de verslaggevingsvereisten nog diverse aanpassingen komen.

Geen bevindingen te melden rondom onafhankelijkheid

Wij hebben onze naleving van externe normen en ons wereldwijde onafhankelijkheidsbeleid met betrekking tot onze dienstverlening in 2024 bewaakt en bevestigen dat wij aan deze onafhankelijkheidsvereisten hebben voldaan en voldoen.

Categorie	Totaal aantal geplande uren	%	Totaal aantal feitelijke uren (schatting)*	%
Partner	70	5%	80	6%
Manager	240	17%	230	15%
Overige teamleden	1.090	78%	1.100	79%
Totaal	1.400		1.430	

* Bovenstaande figuur is gebaseerd op onze beste schatting per (5 mei 2025).

Overzicht van de gemaakte uren

De controle van de jaarrekening van de gemeente Zeist vereist voldoende tijd en aandacht van de teamleden van het juiste niveau voor inhoudelijke werkzaamheden, beoordeling en begeleiding. Uit het overzicht blijkt dat we ongeveer evenveel uren hebben gemaakt ten opzichte van de planning bij aanvang van de controle.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking

Bijlagen

- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie
- Verantwoordelijkheden

Bijlagen

In de eerste bijlage beschrijven we de uitkomsten van de werkzaamheden ten aanzien van de SiSa-bijlage. Daarna staan we stil bij onze controle van de Wnt-verantwoording. Vervolgens lichten we de materialiteit toe. Tot slot geven we een update over de verplichte communicatie.

09

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen

SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

SiSa

Geen bevindingen in de SiSa-bijlage

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage bij de jaarrekening 2024. [In 2024 zijn er veel SiSa-regelingen bijgekomen. Van de # huidige regelingen zijn er # nieuw ten opzichte van voorgaand jaar.] Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- €12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan €125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan €125.000 en kleiner dan of gelijk is aan €1.000.000;
- €125.000 indien de omvangsbasis groter is dan €1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de [volgende tabel](#) hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering opgenomen. Uit onze controlewerkzaamheden komen geen materiële afwijkingen naar voren. Wij hebben de getrouwheid en rechtmatigheid van de SiSa-bijlage in de jaarrekening 2024 vastgesteld.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa

Wet normering topinkomens

Materialiteit

Communicatie

Verantwoordelijkheden

Wet normering topinkomens

De bezoldiging van uw topfunctionarissen is juist verantwoord in de WNT-bijlage

Geen controlebevindingen in de WNT-verantwoording 2024

Als onderdeel van onze controle hebben wij de nalevering van de Wet normering topinkomens ('WNT') gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeente-secretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de bijlage WNT in uw jaarstukken.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: <https://www.topinkomens.nl>.

Bijlage WNT

U hebt 2 topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening 2024.

De 2 topfunctionarissen zijn beiden in loondienst.

U hebt in 2024 geen ontslagvergoedingen boven de WNT-grens uitgekeerd.

De WNT is in 2024 beperkt gewijzigd

In 2024 is er voor de WNT weinig gewijzigd ten opzichte van 2023. Wel zijn de bedragen geïndexeerd op basis van de loonontwikkeling in de sector overheid. De wettelijke maximale bezoldiging voor topfunctionarissen is aangepast van €216.000 in 2023 naar €223.000 in 2024.

De aandachtspunten voor de WNT-verantwoording 2024 uitgelicht

Daarnaast waren de volgende aandachtspunten mogelijk relevant voor de WNT-verantwoording 2024 van de gemeente Zeist:

- Als een van de topfunctionarissen ook nog een bezoldiging op andere gronden dan de toefunctie krijgt, dan had er mogelijk een extra overzicht in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de gemeente Zeist is dit [niet] van toepassing gebleken.
- Als de gemeente niet-topfunctionarissen in dienstbetrekking zou hebben die in 2024 méér bezoldiging ontvingen dan hun deeltijdfactor maal €223.000, dan hadden deze (op functie) als 'overige functionarissen' in de WNT-verantwoording opgenomen moeten worden. Voor de gemeente Zeist is dit [niet] van toepassing gebleken.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit**
- Communicatie
- Verantwoordelijkheden

Materialiteit

De materialiteit is gedurende de controle toegenomen

De gehanteerde materialiteit is €2,55 miljoen

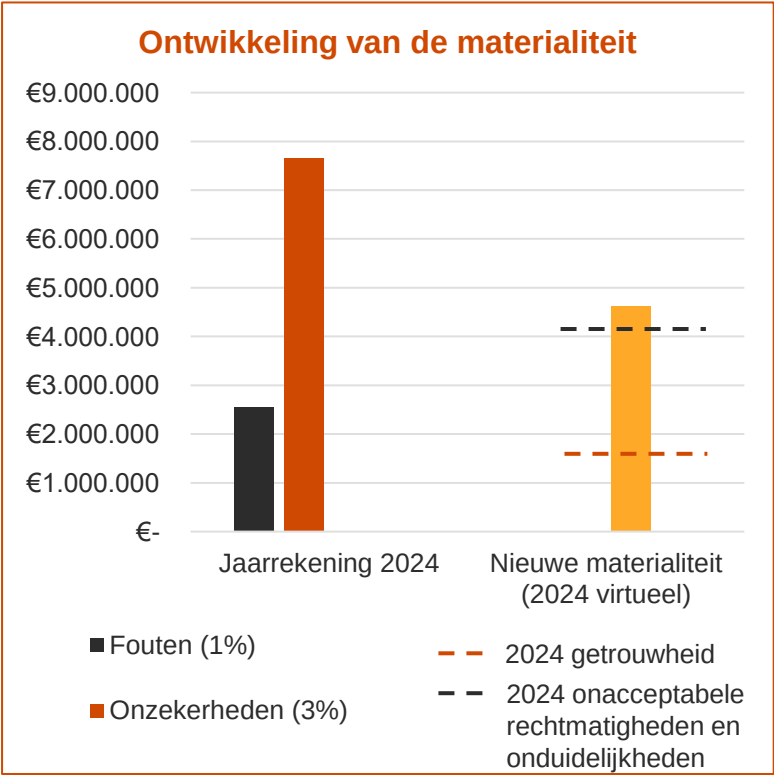
De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’ in onze controleverklaring. Afwijkingen worden als materieel beschouwd wanneer redelijkerwijs kan worden verwacht dat ze, elk afzonderlijk of in totaal, gevolgen kunnen hebben voor de economische beslissingen die gebruikers op grond van de jaarrekening nemen.

In het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO) zijn de goedkeuringstoleranties bepaald die de accountant ten behoeve van de oordeelsvorming over de jaarrekening van de gemeente hanteert. De totale werkelijke kosten van de gemeente, inclusief de toevoegingen aan de bestemmingsreserves, vormen de totale werkelijke kosten van de gemeente. De materialiteit bepaalt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en het effect van vastgestelde afwijkingen op onze verklaring.

Virtuele uitkomst controle met aangepaste materialiteit

Het ministerie van BZK heeft artikel 2 van het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (‘Bado’) met betrekking tot de materialiteit gewijzigd. De maximale materialiteit is oor 2025 gewijzigd naar 2% van de totale lasten exclusief de toevoegingen aan de reserves en zal betrekking hebben op afwijkingen en onzekerheden samen. In het figuur hiernaast hebben wij met een rode stippellijn aangegeven wat de bevindingen in 2024 (fouten en onzekerheden hadden betekend op basis van de aangepaste materialiteit.

Op basis van de verwachte aanpassingen in de materialiteit (naar €4,6 miljoen) had gemeente Zeist virtueel een goedkeurende controleverklaring gekregen. Ook de onacceptabele onrechtmatigheden en onduidelijkheden blijven samen virtueel onder de verantwoordingsgrens (inclusief acceptabele begrotingsafwijkingen wordt de grens overschreden).

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie**
- Verantwoordelijkheden

Communicatie

Update over onze communicatie met u

Vereiste communicatie op grond van controlestandaarden	Controleplan	Rapportage interim-bevindingen	Accountantsverslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	●		●
Bevestiging van de onafhankelijkheid van PwC	●		●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's	●	●	●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne controle		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet naleven van wet- en regelgeving			●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het college van burgemeester en wethouders			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring.			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet-gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de gemeente [provincie]			●

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie

Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden (1/2)

Overzicht van verantwoordelijkheden van het college en de raad met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheden van het college

Deze bestaan uit:

- het identificeren en monitoren van de wet- en regelgeving die van toepassing is op de gemeente en zorgen voor volledigheid ervan;
- het uitvoeren van een risicobeoordeling die expliciet het risico op fraude omvat, door een analyse van prikkels en druk, kansen, en gedrag en rationalisatie, en het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het opstellen en uitvoeren van programma's en beheersingsmaatregelen ter preventie, ontmoediging en opsporing van fraude (fraudebestrijdingsprogramma's) en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het waarborgen dat de cultuur en de omgeving van de gemeente integer zijn en ethisch gedrag bevorderen;
- ervoor zorgen dat de activiteiten van de gemeente worden uitgevoerd conform de bepalingen van wet- en regelgeving, inclusief het voldoen aan de toelichtingen in de jaarrekening wordt geregeld;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van het management wordt gebracht.

De verantwoordelijkheden van degenen die zijn belast met toezicht (de gemeenteraad)

Deze bestaan uit:

- het versterken van een cultuur van integriteit en ethisch gedrag door middel van actief toezicht;
- het beoordelen van de vaststelling van frauderisico's door het management en niet-naleving van wet- en regelgeving, het nemen van passende maatregelen en het zorgen voor een juiste *tone at the top*;
- het waarborgen dat het senior management, de raad en het college passende maatregelen nemen om fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving te ontmoedigen en te voorkomen, voor een betere bescherming van investeerders, medewerkers en andere belanghebbenden;
- het onderzoeken van iedere vermeende of vermoede misstand die onder de aandacht van de gemeenteraad wordt gebracht;
- het aannemen van een kritische houding ten opzichte van het college op het gebied van niet-gebruikelijke transacties met verbonden partijen en tussen ondernemingen binnen de groep.

- Aanbiedingsbrief
- Onze kernboodschappen
- Onze conclusies
- Uitkomsten controle 2024
- Jaarverslag
- Vooruitblik
- Onze samenwerking
- Bijlagen
- SiSa
- Wet normering topinkomens
- Materialiteit
- Communicatie

Verantwoordelijkheden

Verantwoordelijkheden (2/2)

Overzicht van verantwoordelijkheden van ons als accountant met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving

De verantwoordelijkheid van de accountant

Deze bestaat uit:

- het plannen en uitvoeren van de controle om een redelijke zekerheid te krijgen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat, hetzij door fraude of door fouten;
- het beoordelen of de programma's en de interne beheersingsmaatregelen van de gemeente, waarmee geïdentificeerde risico's van materiële fouten als gevolg van fraude en van niet-naleving van wet- en regelgeving worden aangepakt, op de juiste wijze zijn opgezet en worden uitgevoerd;
- het evalueren van het proces dat het management hanteert voor het beoordelen van de doeltreffendheid van de programma's en interne beheersingsmaatregelen in verband met fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het evalueren van iedere fraude door het senior management en het effect op de beheersingsomgeving;
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.

Onze doelstellingen met betrekking tot fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving in de context van onze controle van de jaarrekening

Deze zijn als volgt:

- het vaststellen en beoordelen van het risico van materiële onjuistheden in de jaarrekening als gevolg van fraude en als gevolg van niet-naleving van wet- en regelgeving;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de beoordeelde risico's van materiële onjuistheden als gevolg van fraude, door een gepaste controleaanpak te ontwerpen en te implementeren;
- het verkrijgen van voldoende geschikte controle-informatie met betrekking tot de naleving van de bepalingen van die wet- en regelgeving waarvan algemeen wordt erkend dat ze directe gevolgen hebben voor de bepaling van materiële bedragen en toelichtingen in de jaarrekening; en
- het adequaat reageren op tijdens de controle geconstateerde (vermoede) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving.